

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 1. Nomen & Dginitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

non vitiat, quando unum ab altero separari potest. de quo V. Dymum, & Barbof.

VI. Appellans contra electionem & deficiens in probatione pœnæ talionis reus est: & insuper ad expensas tenetur, nisi probabilem appellandi & litigandi causam se habuisse demonstrat. c. signifi-
caverunt de test. & attest. c. ut de bitus eod. Hoc enim generaliter obtinet, ut qui defecerit in appellatione, condemnatur ad expensas. Quod etiam fiet, si renuncia-

verit appellationi, etiam invito appella-
to, sive res integra sit, sive non. Sigism.
Scacc. in tr. de appell. q. 17. Limit. 2. num. 112.
amplians. Licet appellatus non receperit
appellationem, nihilominus in expensas
condemnandum esse appellantem. Excipe
nisi renuntiasset conditionaliter. V. Bar-
bof. in c. Interposita 70. de appellat. & que di-
cturi sumus in Par. 3. tit. 10. Lancel. l. 3. tit. 17.
Mynsing. Centur. 4. obs. 55.

TITULUS VII.

De Episcopis.

Multum laborant nostri tempo-
ris Sectarii, ut persuadeant Epil-
copos à Presbyteris, & ministris
Ecclesiæ solo nomine differre, nullum
habere ordinem aut potestatem majorē.
Calvinus l. 4. Inst. c. 4. n. 2. Non sic, ait, ho-
nore & dignitate superior erat Episcopus
(in veteri Ecclesiâ) ut dominium in Colle-
gas haberet, sed quas partes habet Con-
sul in Senatu, ut referat de negotiis, sen-
tentias roget, consulendo, monendo,
hortando, aliis præeat, auctoritate sua
totam actionem regat, & quod decre-
tum communi cōsilio fuerit, exequatur;
id muneris sustinebat Episcopus in pres-
byterorum cœtu. Atque idiplum pro
temporum necessitate fuisse humano
consensu inductum, fatentur ipsi veteres.
Ita Hieronymus in ep. ad Titum. Idem, inquit
presbyter, qui Episcopus. Et paucis inter-
iectis singula Collegia politix tantum, &
paci conservandæ gratia uni Episcopo
suberant, qui sic alios dignitate, antece-

debat ut fratrum cœtui subicerentur. Ita
Calvinus cum suis, quorum error &
falsitas ex dicendis patebit. V. Bell. l. 1. de
Pontif. c. 9. & l. 2. c. 27. Valent. l. de discrim.
Ord. Sacerd. & Episcop.

§. I.

De nomine & Dignitate Episcopi.

I. S. Augustinus l. 19. de Civ. Dei. 19. cum
allegasset illud Apostoli, epist. 1. ad
Tim. 4. Qui Episcopatum desiderat, bo-
num opus desiderat. Exponere, inquit
voluit, quid sit Episcopatus, quia nomen
est operis non honoris. Græcum est e-
nim, atque inde ductum vocabulum,
quod ille, qui præficitur, eis, quibus
præficitur, superintendit, curam eorum
scilicet gerens. ἐπι quippe super, ἀρχος
verò intentio est: ergò ἐπισκοπεῖν, si
velimus latinè superintendere possumus
dicere, ut intelligat, non se esse Episcopum,
qui præesse neglexerit, nõ prodesse.
Ita

Ita Augustinus. Alii à speculando dici episcopos volunt. Ciceronem secuti, qui ad Atticum scribens *l. 10. ep. 7.* vult me, ait, Pompeius esse, quem tota hæc maritima ora habeat *ἐπισκοπον*, id est, speculatorem & custodem. Vnde apparet à sæculari magistratu ad sacros antistites translatum esse. In *l. Munerum 2. ff. De munerib. & honorib. episcopi* vocantur, qui præ sunt pani, & cæteris venalibus, quæ civitatum populis quotidianum victum suggerunt. *Beda* se episcopi nomen non magis, & veriùs Speculatorem, quàm inspectorem significare putat. Nam Græcis episcopi, & ephori erant, quibus non solum oculis iustitiam ad faciendam, sed etiam providentia, & cognitio commendabatur. *Lancelotus l. 1. tit. 21. Tholosanus l. 16. c. 8. Mosconius par. 1. c. 8. Alvar. Pelagius l. 2. ars. 18.*

II. Episcopi propter excellentiam dignitatis suæ vocantur aliquando summi Sacerdotes *c. ult. 3. Q. 1. ubi Fabianus Papa ad episcopos Orientales scribens dicit. Deus ad hoc præordinavit vos, & omnes, qui summo Sacerdotio funguntur, ut iniustitias removeatis, & præsumptiones abscindatis. Aliquando Pontifices c. Messana de elect. & Nicolaus l. rotatus in c. 4. Causa 7. Q. 1. ubi monet abiiciendos non esse pontifices, id est, episcopos, qui aliqua occupant infirmitate, vel ægitudine. Aliquando Papæ nomen illis tributum est. Ita *S. Augustinus in epist. suis ep. 91. 94. 98. Hieronymus* ter quater ve sanctum, & venerabilem Papam appellat. Eodem titulo utitur scribens ad Chromatiû Aquileensem episcopum. Verùm hoc tempore usus obtinuit, ut Papæ appellatio soli Romano pontifici tribuatur, quia is verè pater patrum, episcoporum præles, & sum-*

mus ecclesiæ pastor est. Deniquè in iurè civili episcopi nominantur illustres. *Bart. in l. Omnes populi q. 4. ff. de iust. & iur.* Item personæ egregiæ, quæ domi manentes testimonium reddere possint. *Glo. in l. Egre-gias ff. De iureiur. Silv. V. Episcopus nu. 1.* Multis nimirum virtutibus ornatum esse. Antistitem cupimus, quarum singulæ propriam commendationem mereantur.

III. Episcopus maior est Sacerdote simplici, non tantùm auctoritate seu dignitate, sed etiam potestate tam ordinis, quàm iurisdictionis. De potestate ordinis patet, quia solius episcopi est, creare presbyteros, quod præci vocant generare ecclesiæ patres. *Epiphanius har. 75. Damasus Papa ep. 3. Leo 1 ep. 88. & Hieron. ad Evagrium ep. 85.* Quid facit episcopus exceptâ ordinatione, quod presbyter non facit? Adde *Conc. Trid. definitionem s. 23. c. 7. si quis dixerit, episcopos non esse presbyteros, vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi, aut eam, quam habent, illis esse cum presbyteris communem, anathema sit & Presbyteros D. 95. c. olim. ibid. & sequ. Tholosan. l. 16. c. 8. Greg. de Valent. l. de discrim. Sacerd. & episc. ordinis.*

IV. Dubiæ quæstionis est, An episcopatus sit ordo à Sacerdotio distinctus? Esse verum ordinem communior sententia est *Barb. in c. Quorundam de testam.* sed à Sacerdotio indistinctum, nisi velis, episcopatum in completè accipere, nimirum, ut significat officium, & administrationem in conferendo Sacramenta confirmationis, & ordinis. Nam quatenus est nomen potestatis in consecranda & administranda Eucharistia, in episcopo & Sacerdote eadem cernitur juxta priorem acceptionem *Anacletus ep. 3. c. 2. in fine dixit. Am-
plius*

plius, quàm isti duo (episcopatus, & Sacerdotiù) ordines Sacerdotù nec nobis à Deo collati sunt, nec Apostoli docuerunt. Et *Damasus ep. 4.* Quia inquit, sunt duo tantùm primi in ecclesia ordines, id est, Apostolorum & 70. discipulorum. *Du rand. in 4. D. 24. q. 6. Palud. ibid. Q. 7. Vasq. Disp. 240. c. 5. Lancelot. l. 1. tt. 21. Cucchus l. 1. pag. 41. Ag. Coninck. disp. 20. de Sacramento Ord. dub. 2. cir. fin. Em. Sa. V. Ordo n. 7. Laym. l. 5. tr. 9. c. 4. num. 3. Henriq. l. 10. cap. 7.*

V. De Characterè etiam opinionum diversitas est: ut compendiò: dicam si character in ipsa potestate consistit, secundùm *S. Thomæ Aquin.* mentem, cui adhæret *Sotus in 4. D. 1. q. 4. Zecchus de Sacram. in gen. c. 14. conc. 6. Tolet. l. 2. c. 16. n. 10. Em. Sa. V. Ordo. n. 7.* dici potest, distinctum characterem imprimi episcopo, quia in consecratione sua accipit potestatem ordinis distinctam à Sacerdotali, quandoquidem Sacramentum Confirmationis, & Ordinationis solus administrat. Si autem non necessariò cum potestate multiplicatur character, affirmare licet, eundem in episcopo & Sacerdote simplici characterem esse, quamvis in Episcopo ad plura Sacramenta extendatur. Denique si character, ut *Gabr. Vasquez placet disp. 134. c. 3.* merum signum est seu qualitas spiritualis primæ speciei, cuiusmodi aliquando equis & ovibus imprimuntur distinctionis causa, faciliè admittimus, in episcopis distinctum esse, quia alia ipsius dignitas, alius gradus & potestas est, quam significare potest Character. *V. Card. Lugo de Sacram. in gen. disp. 6. Sect. 3. p. 106. & sequentibus. Franc. Suarez disp. 11. Sect. 1. Ag. Coninck de Sacram. Q.*

63. art. 1. & 2. Filliut. Tract. 1. c. 8. nu. 117. Navarr. c. 22. de Sacram. Ord. n. 17. Fernandez Exam. Theol. pag. 505. Petr. Soto lect. 4. de ordine Palac. in 4. dist. 24. Silv. V. Character. Armilla. V. Ordo. n. 5. Angel. V. Ordo n. 1. Sauch. l. 7. Confil. c. 1. dub. 9. nu. 1. Tanner. IV. disp. 7. Q. 2. n. 34.

§. II.

De electione episcopi.

I. **A**D ecclesiam seu populum universum pertinere electionem episcoporum contendunt nostri Sectarii. *Calvinus l. 4. Inst. c. 5. nu. 2.* iam in eligendo, inquit, totum illud ius populi sublatum est: Vota, assensus, subscriptiones, & omnia eiusmodi evanuerunt. Ad solos Canonicos integra potestas translata est. Illi, in quem volunt, conferunt episcopatum, eum mox in conspectum populi producunt, non examinandum, sed adorandum. Vult nimirum persuadere *Calvinus*, quod iure divino electio non à clero, sed à multitudine, seu cœtu fidelium fieri debeat: quod nunquam impetrabit. Nam exempla *Matthiæ*, & *Diaconorum* nihil aliud probant, quàm initio ecclesiæ multitudinis suffragia valuisse, non verò necessario id faciendum esse. Ecclesiæ arbitrio relictus, & commendatus est electionis modus, qui pro temporum varietate, & necessitate non semel mutavit. Multis annis totius ecclesiæ iudicium, & arbitrium placuit, postea in clerum electio translata est; deinde regibus & principibus propter dissensionem cleri, & populû permissa à quibus novissimè ad paucos & meliores è clero pervenit. Quamobrè